

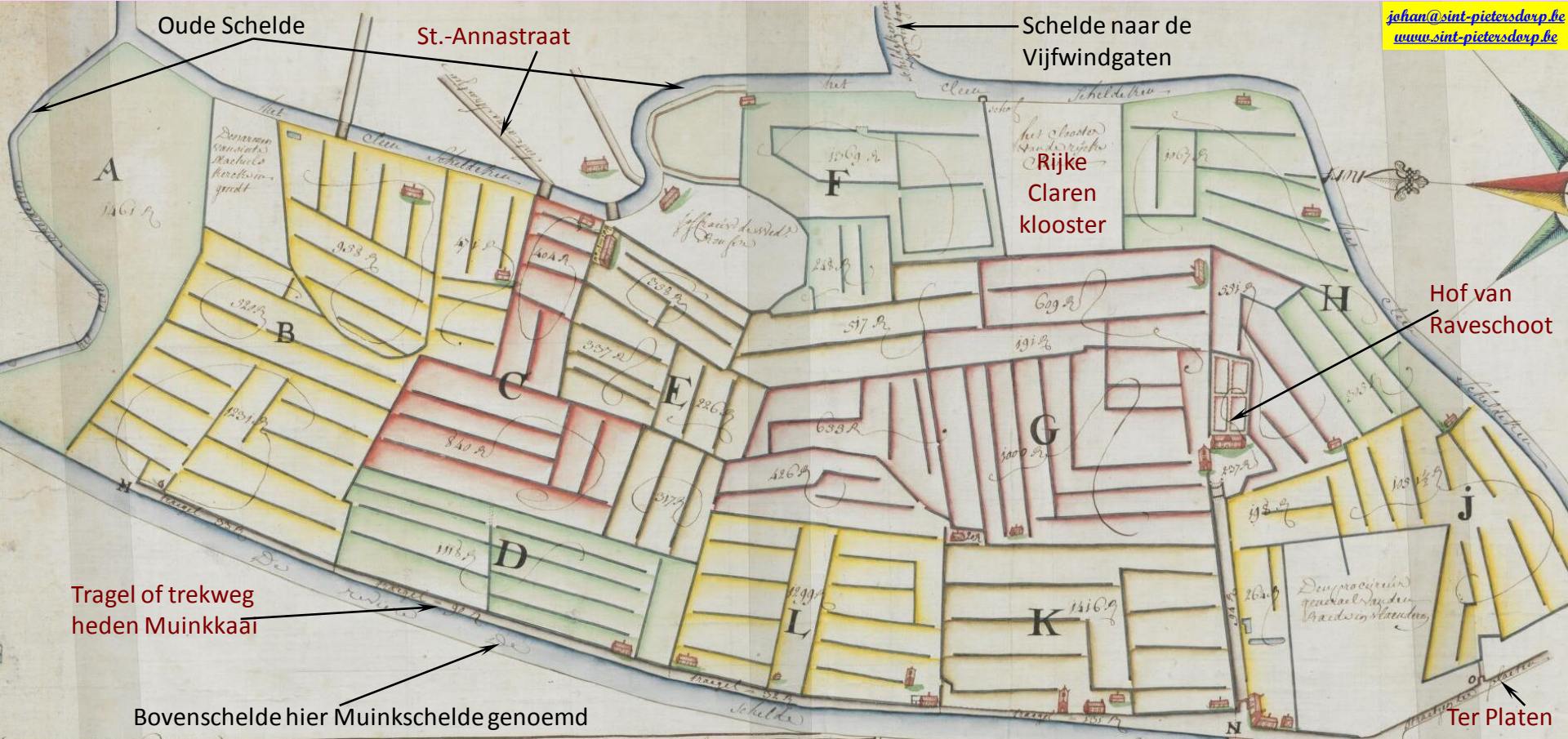
D28

De Muinkmeersen van toen
De Gentse dierentuin
Zuidpark
Benard- , Hof- & Zebrastraat
Raveschootstraat
Pres. F. Rooseveltlaan
Tentoonstellingslaan Muinklaan

Een kaart uit 1770 van de **Muinkmeersen** die toen toebehoorden aan het St.-Pietersdorp, een onafhankelijk gebied dat niet bij Gent hoorde en dusdanig over eigen bevoegdheden beschikte.

Tot de inval van Napoleon in 1794 was dit laaggelegen gebied ingedeeld in kavels die verpacht werden voor allerlei landelijke bestemmingen. Na het aanleggen van de spoorlijn dwars doorheen de meersen en het station Gent Zuid is alles zeer snel veranderd.

Olieverf op metaal, zicht op de Muinkmeersen deels overstroomd, gesigneerd C. Breydel. Als dit Karel Breydel (1678-1733) zou zijn dan kon hij de torenspits op de **St.-Niklaaskerk**, die in **1673** scheurde tijdens een storm en werd vervangen door het stompe dak van vandaag, niet zelf gezien hebben. De St.-Pietersabdijkerk heeft nog **geen koepel**, die was klaar in 1722.

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Toen de Hollandse soldaat Wynantz hier in 1821 zijn militaire dienstplicht doorstond zat hij hier waarschijnlijk niet veel op café en was hij regelmatig op pad om Gent vast te leggen met waterverf. Dit alles is **mooi bewaard in ons Gents archief**. En gelukkig maar. Zo kunnen we even terugblikken op hoe het vroeger was. Op de voorgrond kwamen hier in 1837 de treinsporen naar het Zuidstation en achterop in 1851 de dierentuin te liggen. Op 28 sep 1837 werd het vak Dendermonde Gent ingehuldigd. De periode van de aanleg waren er nog altijd octrooirechten te betalen en om het smokkelen te vermijden werd alles goed afgesloten

François-Joseph Boulanger (1819-1873)
geschilderd voor de aanleg v/d dierentuin in 1952

Toen de Muinkmeersen bleekweiden werden

De Kantienberg
en Muinkbrug

MUINKMEERSCHEN

of weiden der monniken van St Pieters, gelegen tusschen de Schelde en het Oud Scheldeken. Zij zijn reeds vermeld in het diploma van Juli 941, door graaf Arnold de Groote aan de St Pietersabdij verleend als de « florialia prati que adjacent ipsi portu » en bleven aan die monniken tot in 1796.

Sinds het aanleggen van het station in de Muinkmeerschen in 1837, onderging deze wijk een volledige ommekeer. Men schiep de Statiestraat, de Marcellisbrug (1844), de Dieren-
tuinlaan, de Frère-Orbanlaan (1863), enz.

De naam Muinkkaai werd aan de Terplatenkaai in 1812 gegeven; doch deze verloor dien naam in 1853.

Een agrarisch gebied. Het gebeurde toen vaak dat de oevers blank stonden bij langdurige regen.

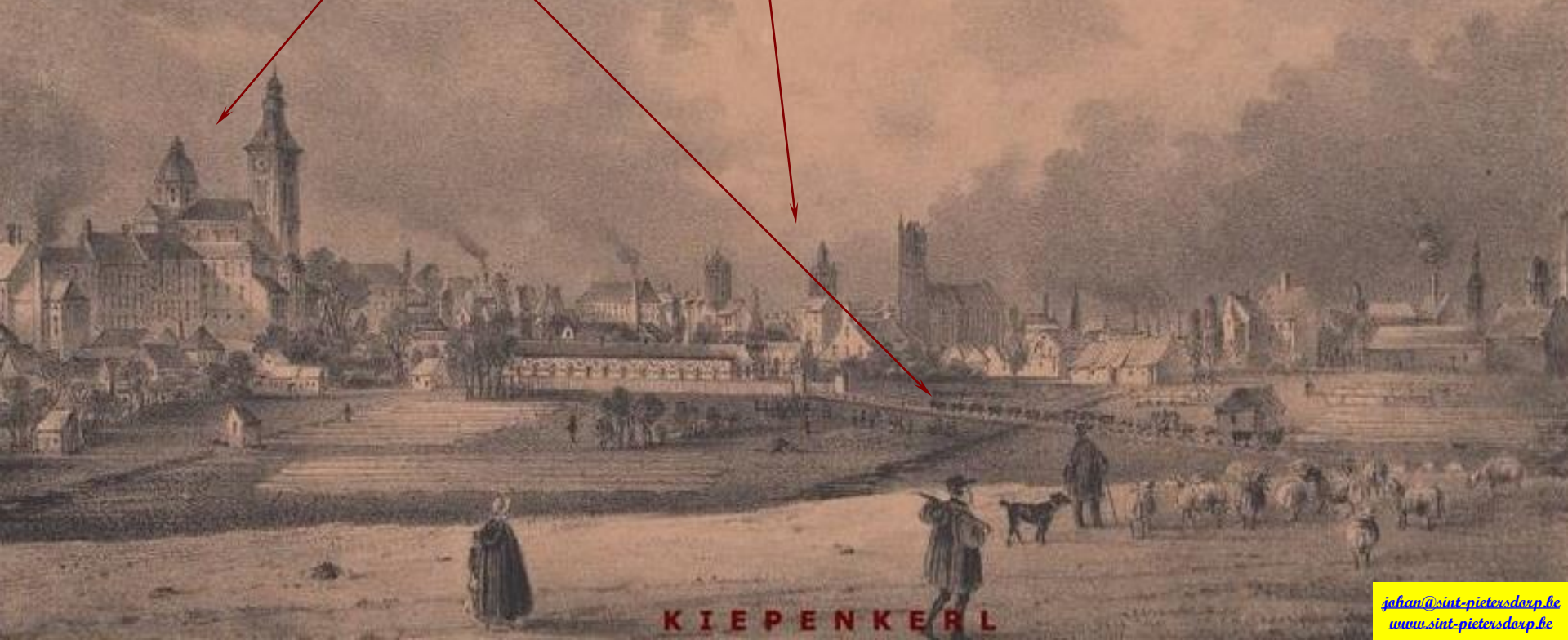
Zou de amateur-kunstenaar Wynantz circa 1821 al iets gehoord hebben over een trein wanneer hij dit aquarel schilderde? Ik denk van niet, want de allereerste trein kwam er in België pas in 1835. Dus 14 jaar later en dan nog van Mechelen naar Brussel. In Gent liep de eerste trein slechts in 1837 de stad binnen.

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Muinkmeersen met links de **St.-Pietersabdijkerk**, de drietorenrij op de achtergrond en op de voorgrond een herder met grazende schapen. Een **stoomtrein** rijdt het station in.

Ik vroeg me af wat **Kiepenkerl** betekende? Dit was het handelsmerk van een rondtrekkende handelaar in zaden allerhande dat uitgroeide tot een grote keten. Waarschijnlijk bedrukte men postkaarten met hun merknaam op als reclame.

St.-Pietersabdijkerk

St.-Niklaas

Panoramisch
zicht op de stad
in 2 delen met de
Muinkmeersen
op de voorgrond.
De onderste
afbeelding sluit
rechts aan op de
bovenste.

De eerste stoom-
treinen tuften er
sinds 1837 vanuit
Gent-Zuid richting
Brussel op de spo-
ren aangelegd
tussen de oude
Schelde-armen,
dwars door de
meersen. Een at-
tractie voor wan-
delaars.

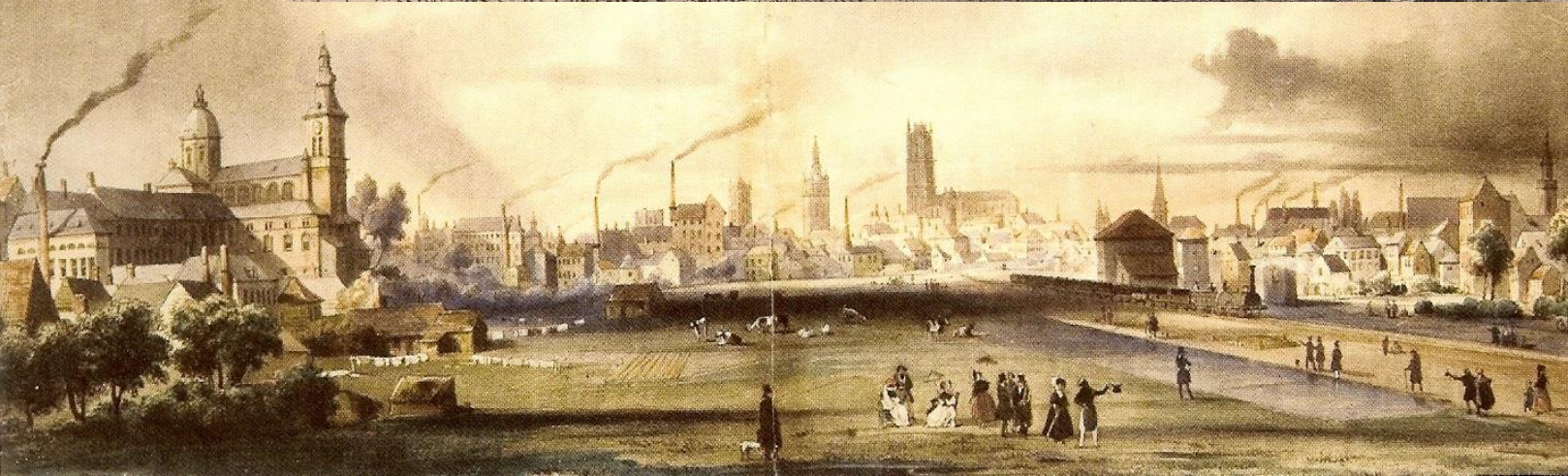
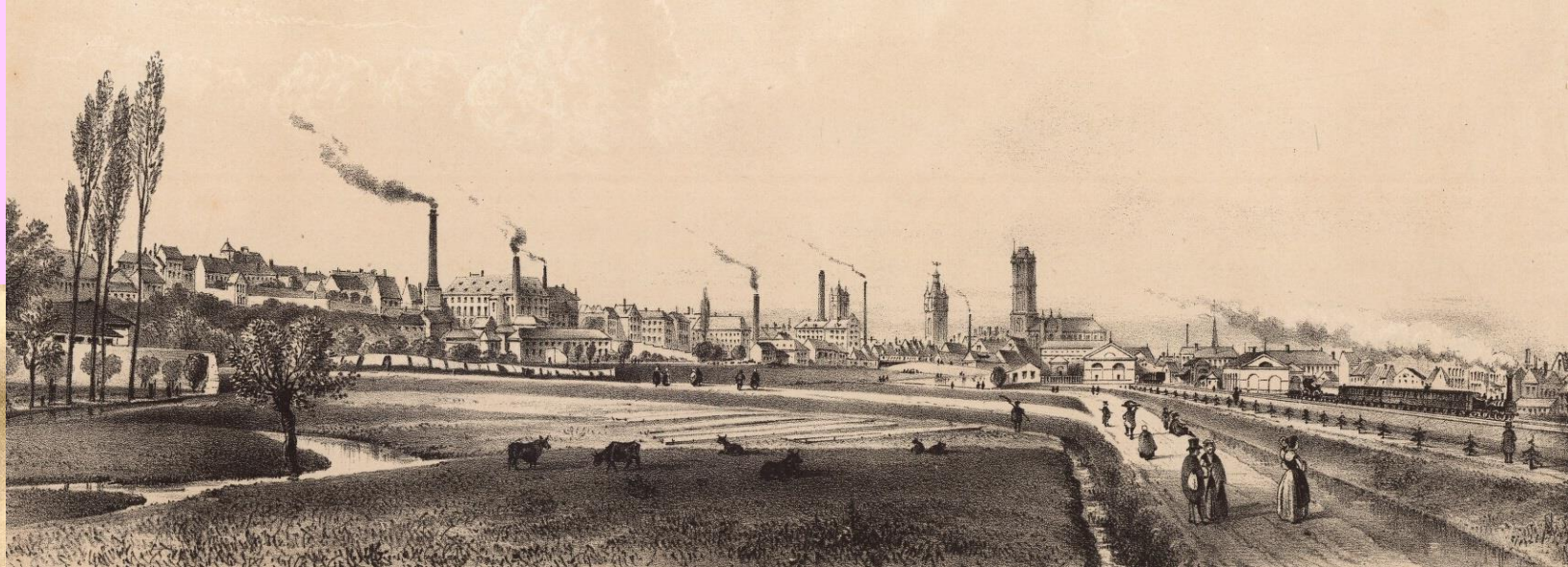
belfort

St.-Baafs

1837

De eerste treinen
door de meersen
aan 't Zuid en de
talrijke fabrieks-
schouwen.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

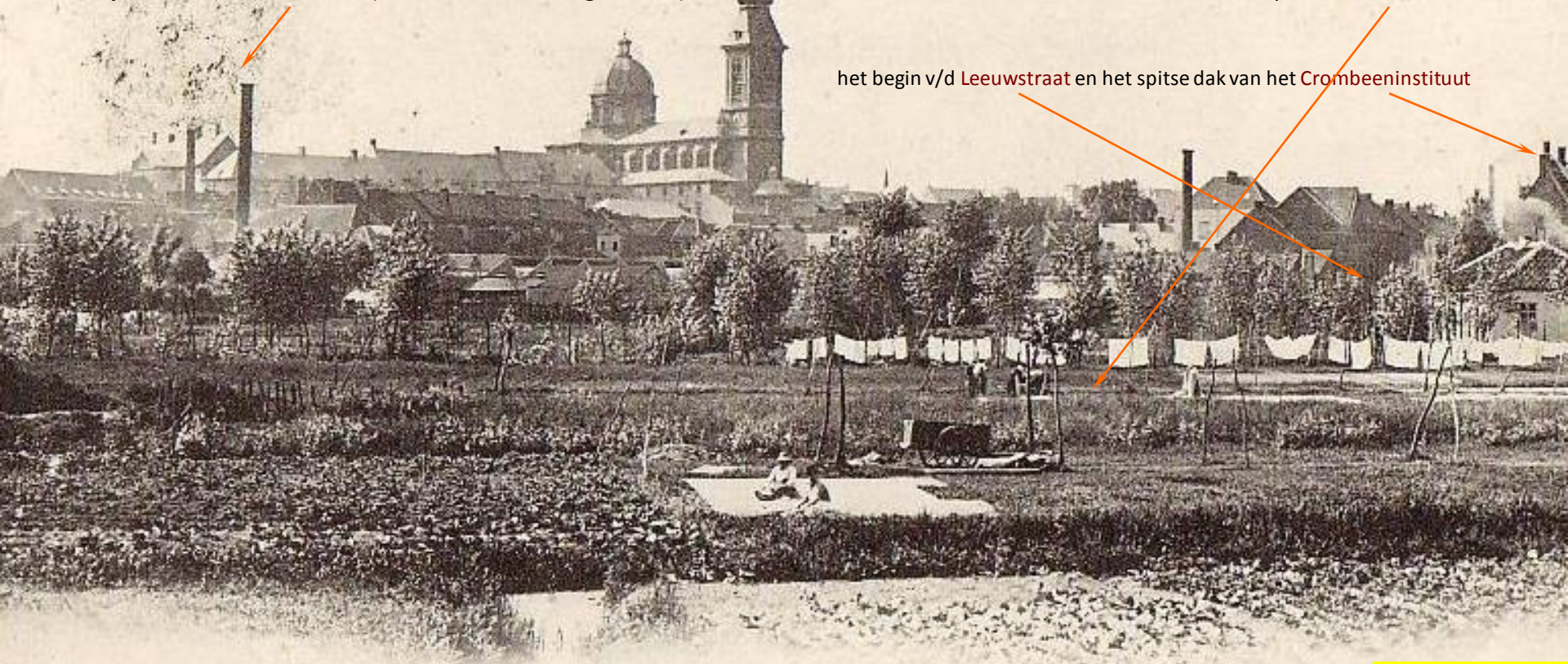

De getuigen v/h be-
gin der industriële
revolutie in onze
stad.

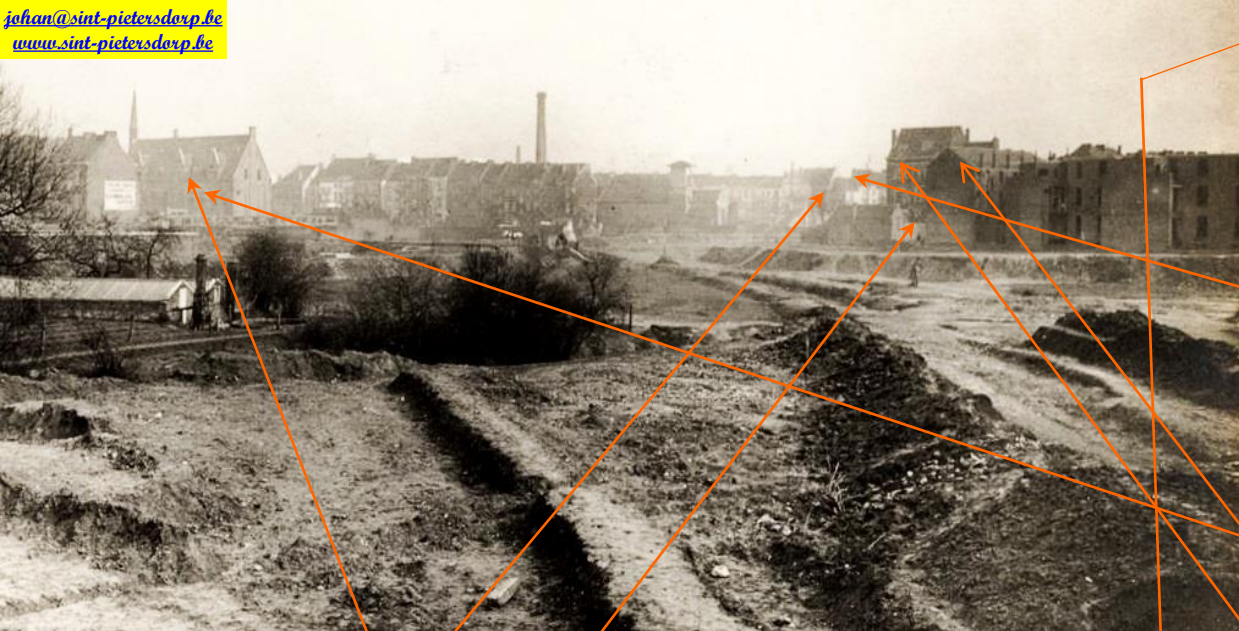
De koeien zullen er
snel verdwijnen voor
uitbreiding van het
spoor en aanleg v/d
Gentse dierentuin.

Het laatste stukje Muinkmeers in ongerepte toestand rond begin v/d de 20^e eeuw. De Muinkschelde en de Oude Schelde konden bij hevige buien vlug buiten hun oevers treden. De beslissing om dit gebied op te hogen werd genomen om de aanleg van de ijzerweg uit Brussel mogelijk te maken in 1837.

Nu loopt dwars door deze bleekmeersen de Tontoonstellingslaan. Op de achtergrond de abdijkerk van St. -Pieters. De grote schoorsteen is van de weverij *La Cotonnière de Gand* (heden Arteveldehogeschool). In het midden, maar niet te onderscheiden, loopt de Oude Schelde.

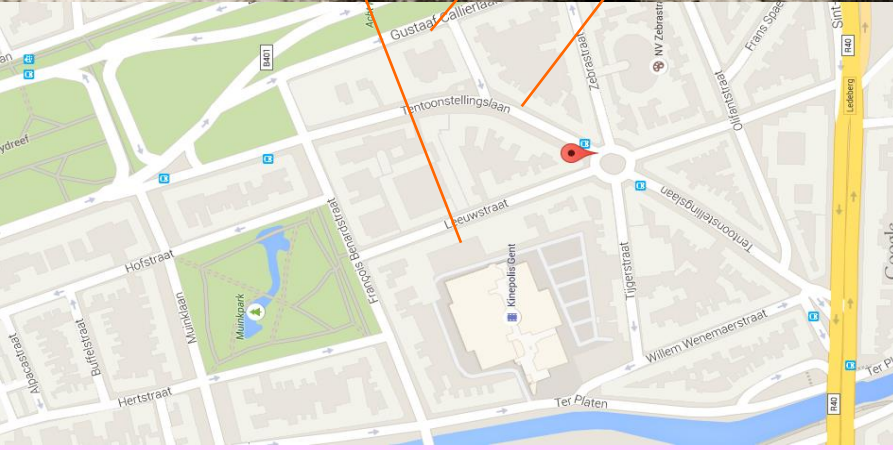

het begin v/d **Leeuwstraat** en het spitse dak van het **Crombeeninstituut**

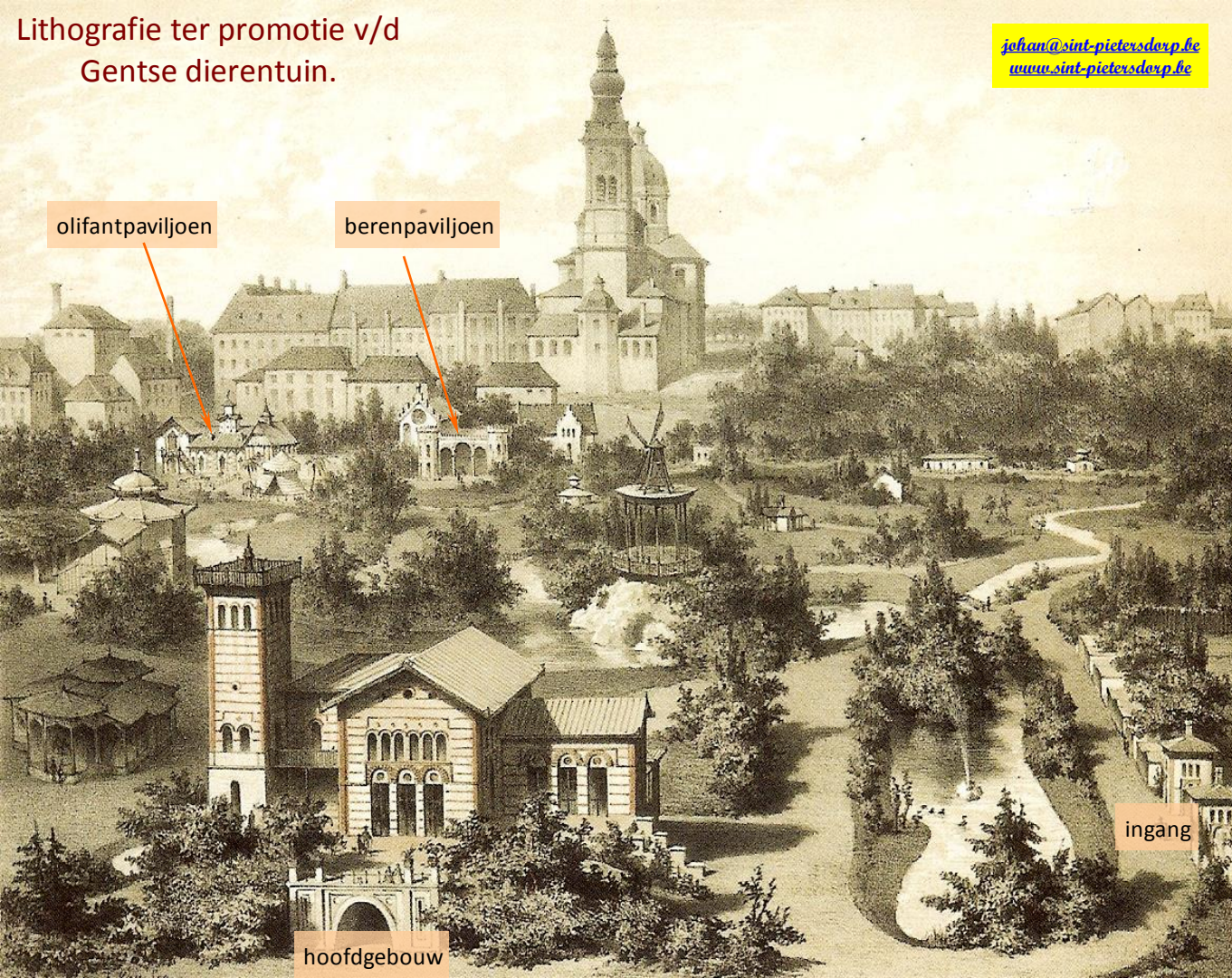
Het Oud Scheldeken in 1908.

Rechts is al het gebogen tracé te zien van de Tentoonstellingslaan bovenop het overwelfde Oud Scheldeken. Achteraan rechts de achterkant van de nieuwe huizen in de Dierentuinlaan (later Gustave Callierlaan). In het midden het entreepaviljoen van de dierentuin. Links achteraan de kapel van het Crombeen.

Lithografie ter promotie v/d
Gentse dierentuin.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

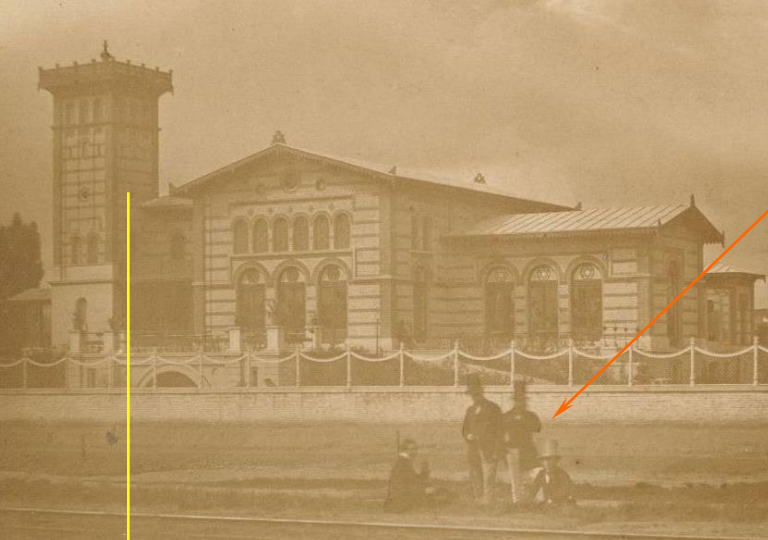
De *K.M. van Natuurlijke Historie* gesticht in 1851 bouwde haar dierentuin tussen de Muinschelde en de statie van 's rijksspoorweg aan 't Zuid. Hij had een oppervlakte van 3ha 3a.

Nog dit over de dierentuin, die was opgericht door en voor de Gentse **bourgeoisie**. In het begin mocht zij alleen de zoo bezoeken, waarvoor men een bijdrage betaalde. Dit was echter ontoereikend om de kosten te dekken. Daarom liet men vanaf 1857 op zondagmorgen ook de arbeiders binnen tegen 20 cent. Andere dagen waren voor hen uitgesloten want zij moesten 10u per dag werken. Pas in 1921 werd de 8-urendag en de 48-urenweek ingevoerd.

Uit de Gentse Wegwijzer van 1872 :

Het persoonlijk abonnement is bepaald op 16 franks en het familie-abonnement op 25 franks 's jaars, voorop betaalbaar; bovendien wordt een aanvaardings-geld van 10 franks betaald.

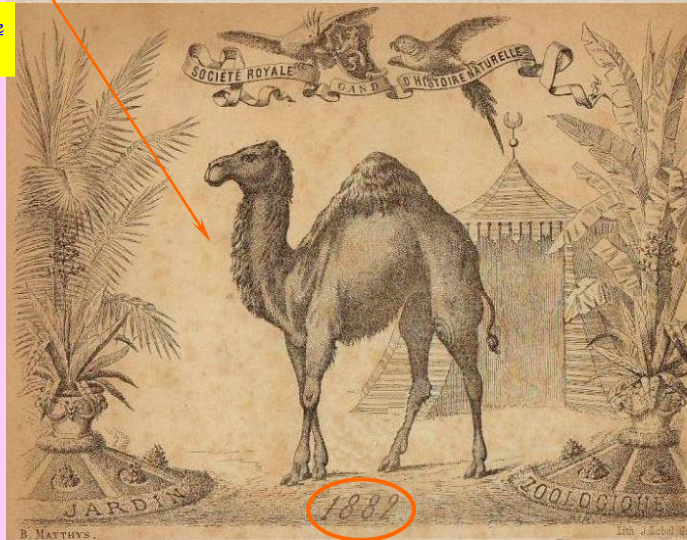
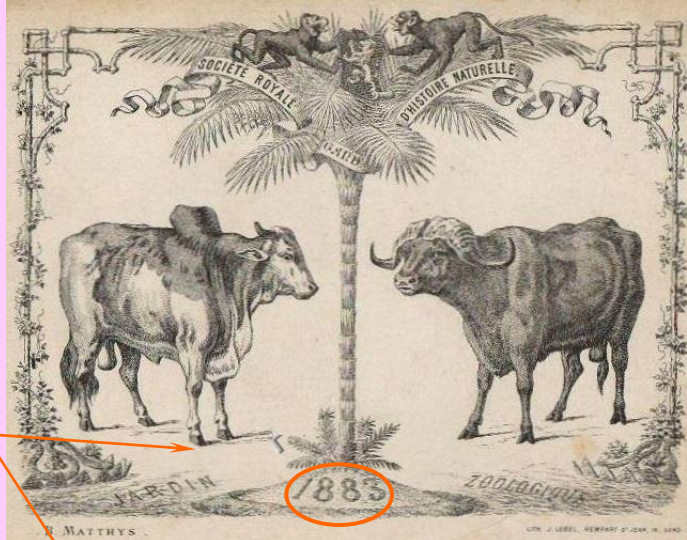
De vreemdelingen betalen een ingangsgeld van éénen frank: echter worden zij kosteloos binnengelaten, wanneer zij voorgesteld zijn door een lid, bezitter zijnde van vijf aktien. De onderwijzers worden met hunne leerlingen toegelaten, mits een ingangsgeld van 25 centimen per hoofd; doch die onderwijzers moeten daartoe persoonlijk een familie-abonnement van 25 franks nemen. — Des zondags en op feestdagen, des morgens van 8 tot 12 uur, worden er de werklieden en soldaten toegelaten mits een inkomgeld van 20 centimen.

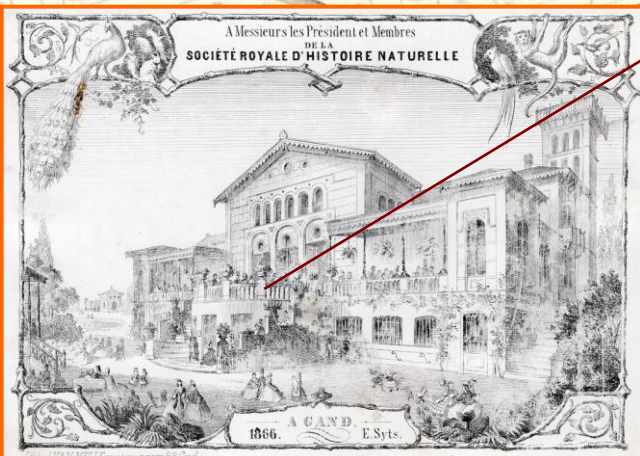
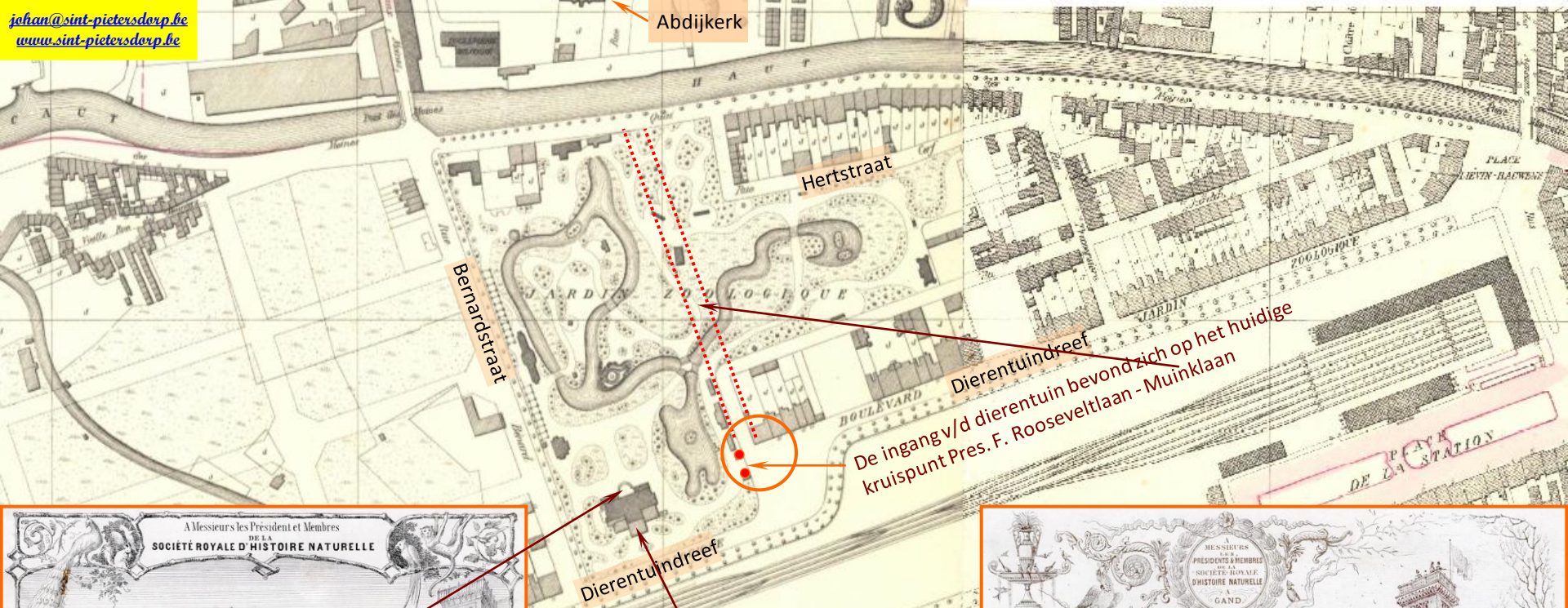

Deze mannen met hoge
hoeden vertoefden vlak
naast het spoor ter hoogte
van het hoofdgebouw van
de zoo in 't begin v/d G.
Callierlaan, voorheen Die-
rentuindreef.

Elk jaar gaf de natuurhistorische
maatschappij prachtige wens-
kaarten uit waardoor wij nu een
duidelijke kijk hebben op de
verscheidenheid van dieren.

johan@sint-pietersdexp.be
www.sint-pietersdexp.be

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Ongeveer een halve eeuw lang was de zoo te bezoeken. In het begin richtte men zich tot de rijkere klasse. In 1904 was het definitief gedaan. Het **park tussen de Hof- en Hertstraat** is het enige dat is overgebleven buiten de namen van dieren in de straatnamen in de environ van de gewezen zoo, zoals de Alpaca-, Arend-, Buffel-, Hert-, Leeuw-, Olifant-, Tijger- en Zebrastraat.

De voormalige **ingangspoort** v/d zoo ter hoogte van de huidige Muinklaan.

De Dierentuindreef liep aanvankelijk v/d Lieven Bauwensplaats (Frankrijkplein) tot de St.-Lievenslaan op de vesten. Na het sluiten v/d zoo en de heraanleg v/d Muinkwijk werd het 1^e deel tot aan de Bernardstraat, de Pres. F. Rooseveltlaan en het 2^e de G. Callierlaan.

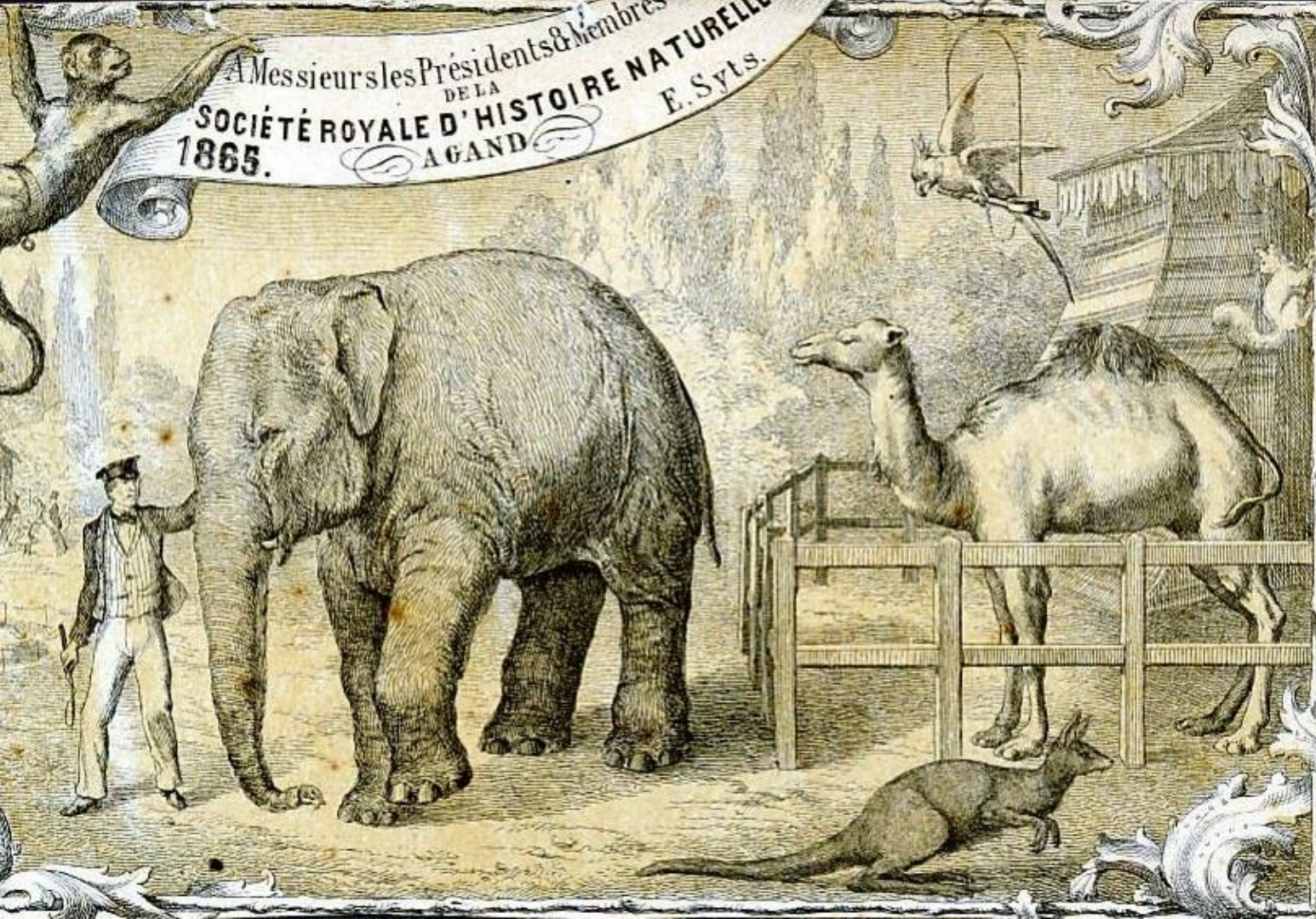
De huidige Dierentuinlaan werd pro forma postuum gegeven aan een stuk oprit naar de autosnelweg.

Een deel v/d Muinkmeersen dat was drooggelegd werd later voorbehouden voor een dieren-tuin. Een ander deel nam de spoorwegen al in beslag sinds 1837. Blijkbaar lag het olifanten-paviljoen vlak bij de Schelde gezien de St.-Pietersabdijkerk echt dichtbij lijkt.

Gravure van J. Van Melle Nieuwland 29

De olifant Betsie en haar opvolger Jack, zijn een verhaaltje op zich. Betsie was de eerste en enige olifant van de zoo, tot ze in 1887 stierf. Er zijn nog verschillende beenderen bewaard in de kelder van de boekentoren. Als opvolger kwam Jack naar Gent. Doch omdat Betsie zo geliefd was zei iedereen Betsie tegen Jack. Toen de zoo sloot werd Jack openbaar verkocht. Zo wordt het verhaal dat Sis de gistmarchand Jack had opgekocht en daar een feestmaal mee had bereid ontkracht. Sis wou hem wel verkopen aan een andere zoo, doch dit ging niet door en Jack werd in 1905 doodgeschoten in de zoo. Zijn vlees werd verkocht per kilo aan een Nederlandse worstenfabrikant. Tot daar het verhaal van de Gentse olifant.

Nog een nieuwjaarskaart uit 1890. Karel of Charles Canepeel was de opzichter-portier v/d dierentuin. Hij woonde vlakbij in de Dierentuin-dreef 50.

Het is dankzij deze verschillende wenskaarten dat we ons min of meer een beeld kunnen vormen van het dierenbestand in de zoo van weleer.

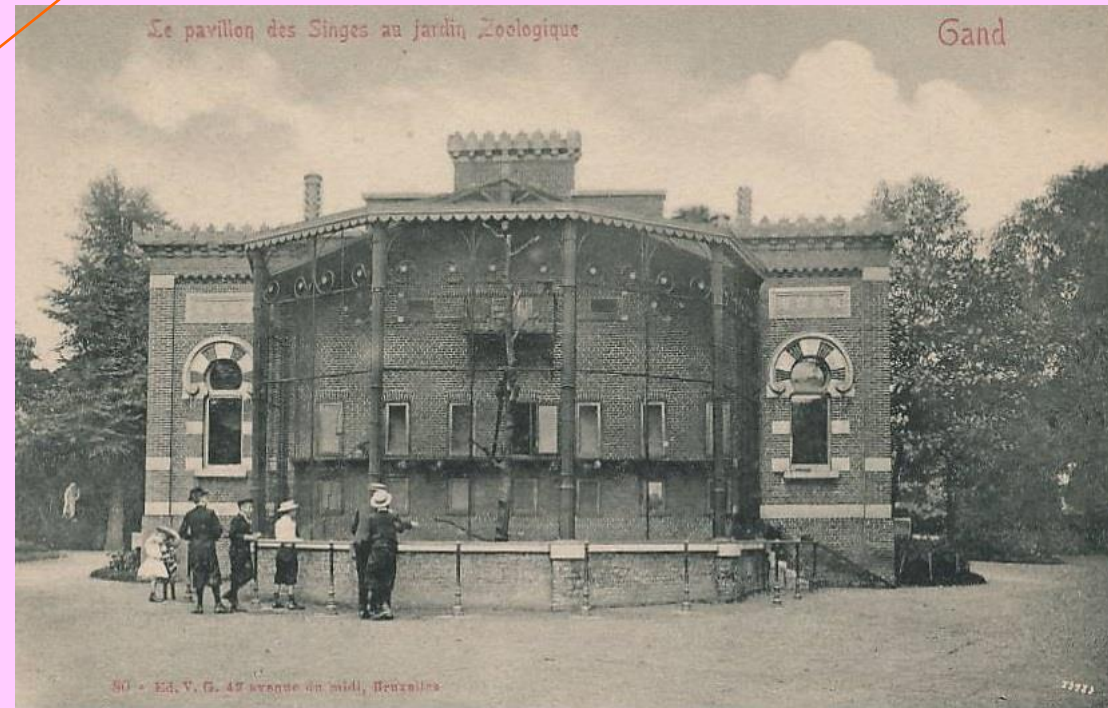

De Dierentuindreef of Boulevard du Jardin Zoologique bleef zijn naam behouden tot 1945. Daarna werd het de President Franklin Roosevelt-laan.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De jaks langs de Hertstraat

Het apenverblijf

't Zuidstation enkele jaren voor de afbraak in 1930-'31

St.-Pietersplein

Locatie v/d
verdwenen
dierentuin

Het terrein bij benadering ingenomen door de voormalige zoo.

Op de hoek v/d Arendstraat, heden Muinkkaai 61, woonde M. Nypels, de directeur v/d dieren-tuin. Hij moet daar vanuit de vensters in de zijgevel van zijn woning een mooi zicht op de zoo gehad hebben.

Gelezen dat men hier een tijdje de **koeien heeft geplaatst**. En dit klopt. Bekijk de auto's van de jaren '30! Pas in de jaren 50 kwam er het EGW-gebouw.

johan@sint-pietersdexp.be
www.sint-pietersdexp.be

Klaar voor de aanleg van 't Zuidpark

Boulevard Zoologique,
afgestempeld in 1936

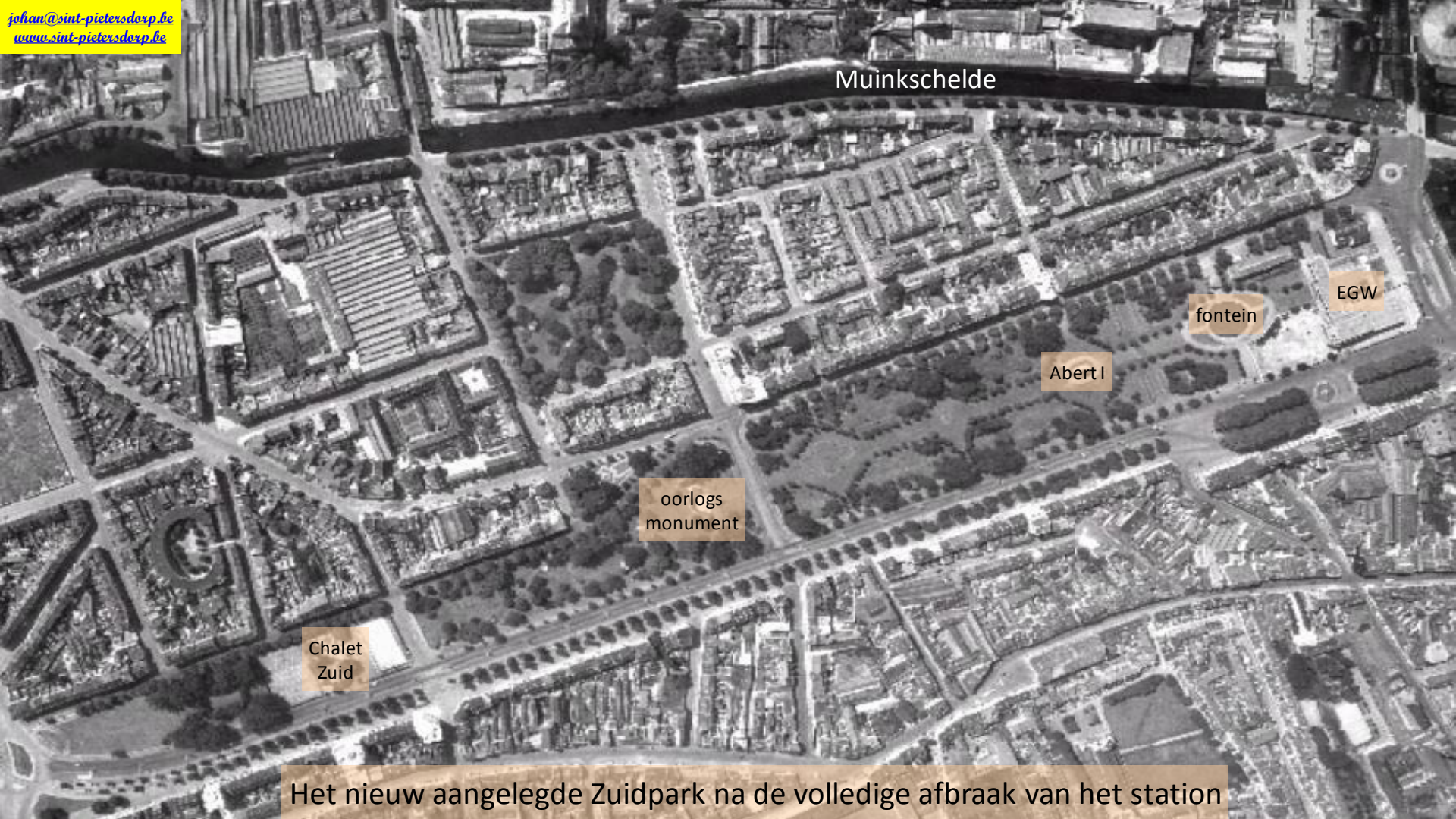
Oud postgebouw langs
de Dierentuinlaan.

1930

't Zuid-park vooraleer de fontein geïnstalleerd werd. Er is ook kortstondig een vaste kiosk gebouwd die echter in 1935 reeds werd afgebroken en vervangen door een demonteerbare **muziekkiosk** die na elk concert terug werd afgebroken.

Muinschelde

EGW

fontein

Abert I

oorlogs
monument

Chalet
Zuid

Het nieuw aangelegde Zuidpark na de volledige afbraak van het station

De fontein was een feit in '54. Het bassin met een diameter van 30m waarin het water tot 7m hoog kan dansen. Bij het intreden v/d duisternis zorgen 9 lichtprojectoren met kleurschakeringen voor een extra lichtspel.

johan@sint-pietersdexp.be
www.sint-pietersdexp.be

1954

Deze combinatie van water en licht heb ik echter nooit gezien. Ik vraag me af of dit nog werkt.

Het ruiterstandbeeld van koning Albert I op het werkhuis v/d Gentse beeldhouwer Domien Ingels (1881-1946) zal iets later op een sokkel in het park geplaatst worden en ingehuldigd in 1937.

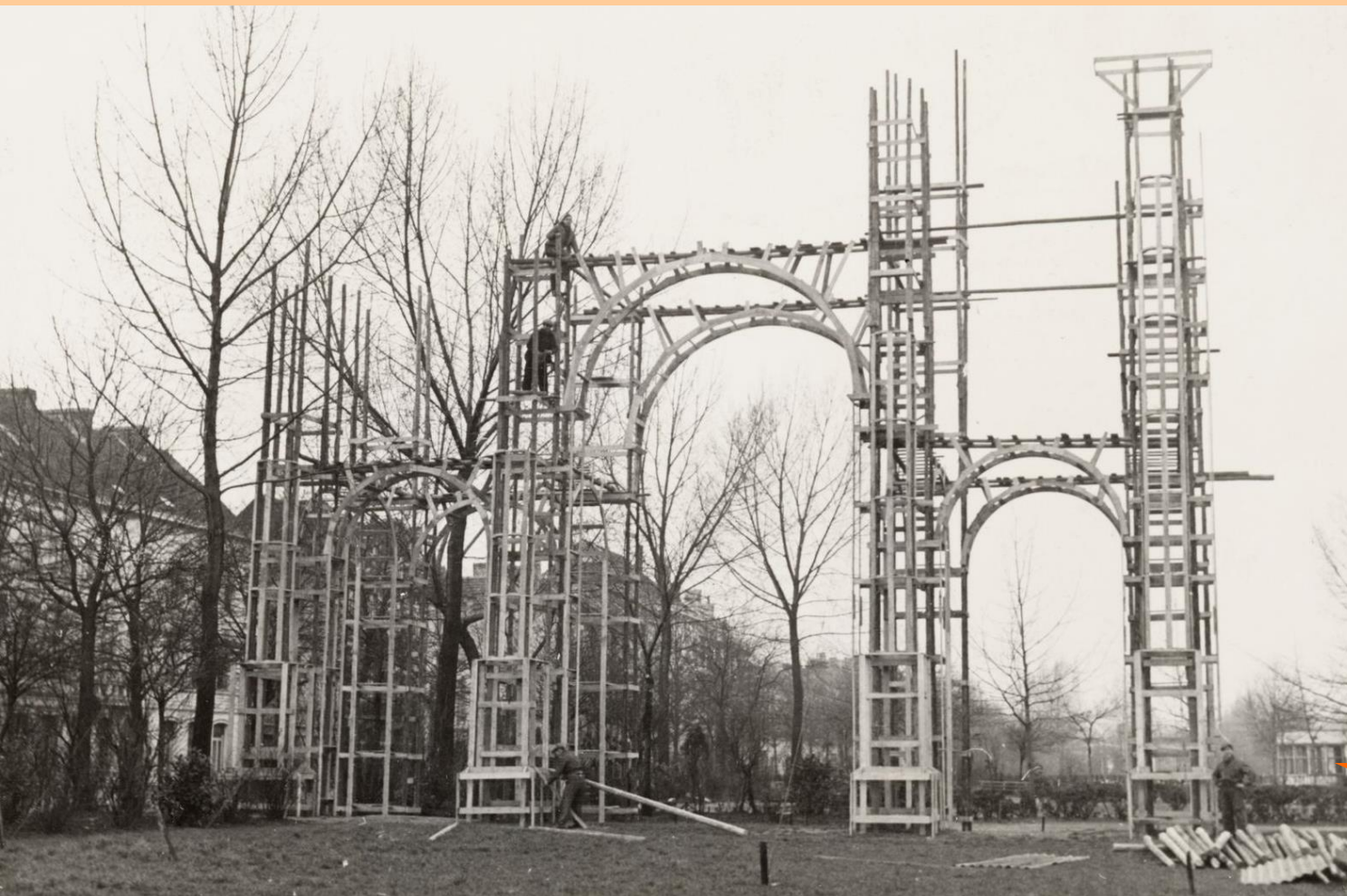

Delen van het park werden ingericht als speelplein voor kinderen, andere delen werden afgehuurd voor diverse doeleinden. Zo werd in 1933 een terrein van 50 x 100m verhuurd aan een tennisclub.

In 1934 verongelukte koning Albert I in Marche-les-Dames, onmiddellijk had men als eerbetoon een nieuwe naam voor het park. Het koning Albertpark.

Opbouw in het Zuidpark in 1948 van een houten model v/h portiek van het Zuidstation te Brussel dat door de NMBS geschonken werd aan de Stad Gent om als Memorial te dienen voor de oorlogsslachtoffers van beide wereldoorlogen. Dit project werd echter nooit uitgevoerd.

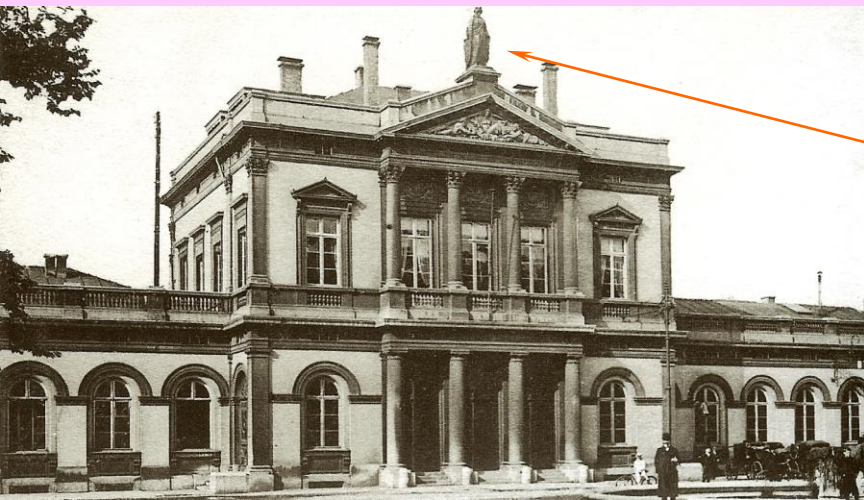
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Châlet du Sud in het Albertpark tussen de Raveschoot en de Zebrastraat

54. Gent. — In de hovingen van de oude Zuid-Statie
Gand. — Dans les jardins de l'ancienne Gare du Sud

Deze zuilen werden in 1932 midden in het Zuidpark aan de Jules De Bruyckerdreef in een arcade opgesteld. Zij kwamen v/d afgebroken voorgevel van het Zuid-station. Sedert 1956 dienen zij als achtergrond voor het monument ter herinnering aan de oorlogsslachtoffers “De Stad Gent eert haar doden”. Het is een werk van Geo Vindevogel (1923-1977).

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Ook het beeld v/d Maagd van Gent dat bovenop het gebouw v/h Zuid-station stond had in 1975 een plaatsje verworven wat verderop in het park.

Dit beeld werd na de afbraak afgevoerd en in 1969 teruggevonden in de kelder van het Floraliënpaleis.

Het begin v/d
Hofstraat aan
de onpare kant,
perte totale.

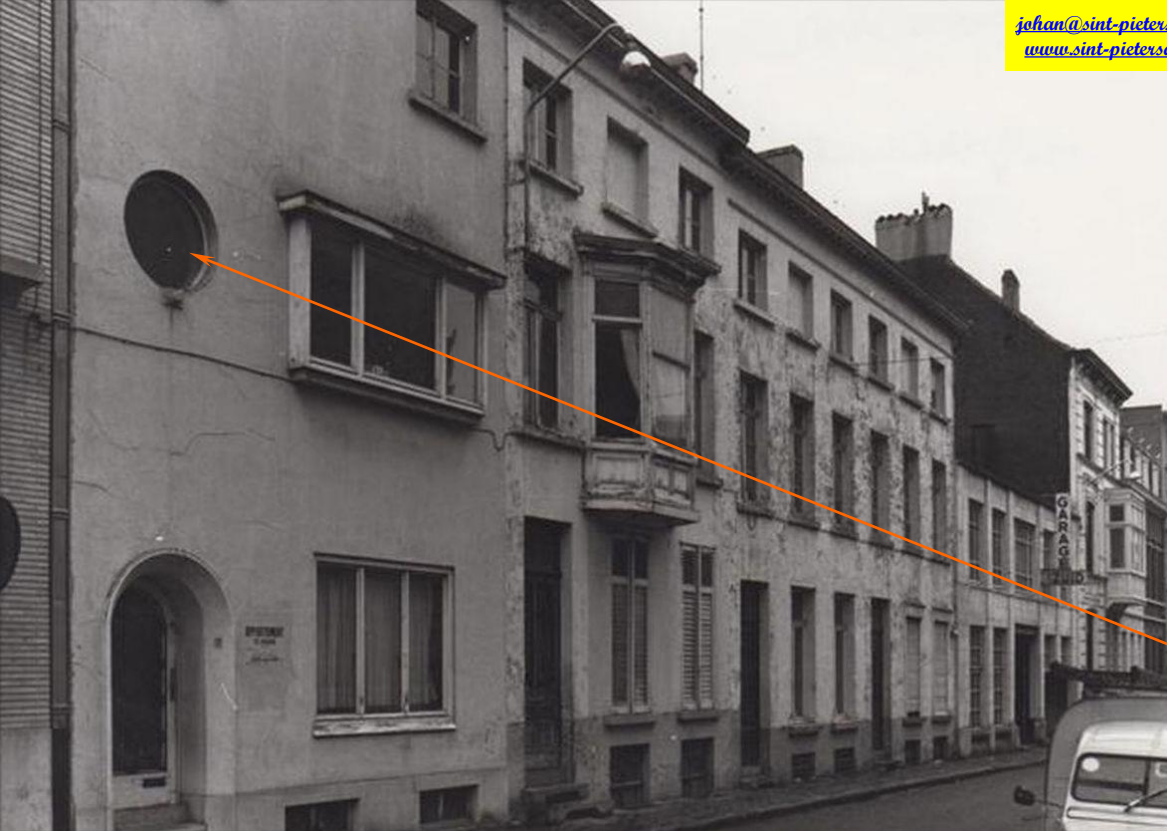

1964

1964

1964

Als je goed kijkt zijn alle oude gebouwen verdwenen aan de linkerkant van de Hofstraat.
De rechterkant integendeel is nog altijd goed bewaard gebleven.

Hoekhuis Hofstraat-Muinklaan

1964

Vlg. dia

De Muinschelde aan de Vooruit

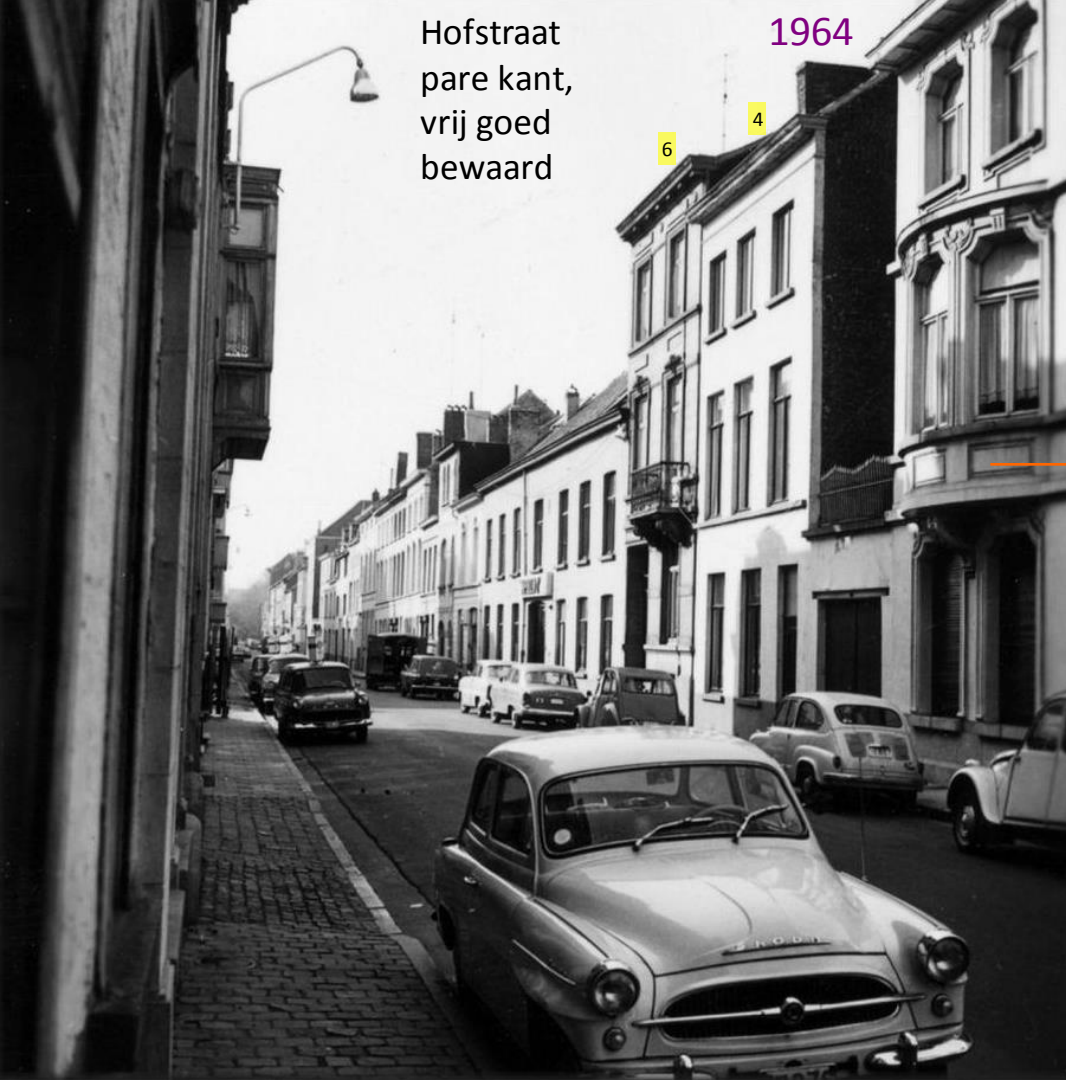

De Sint-Pieterskerk en de schoorsteen zitten verbor-gen achter de bomen.

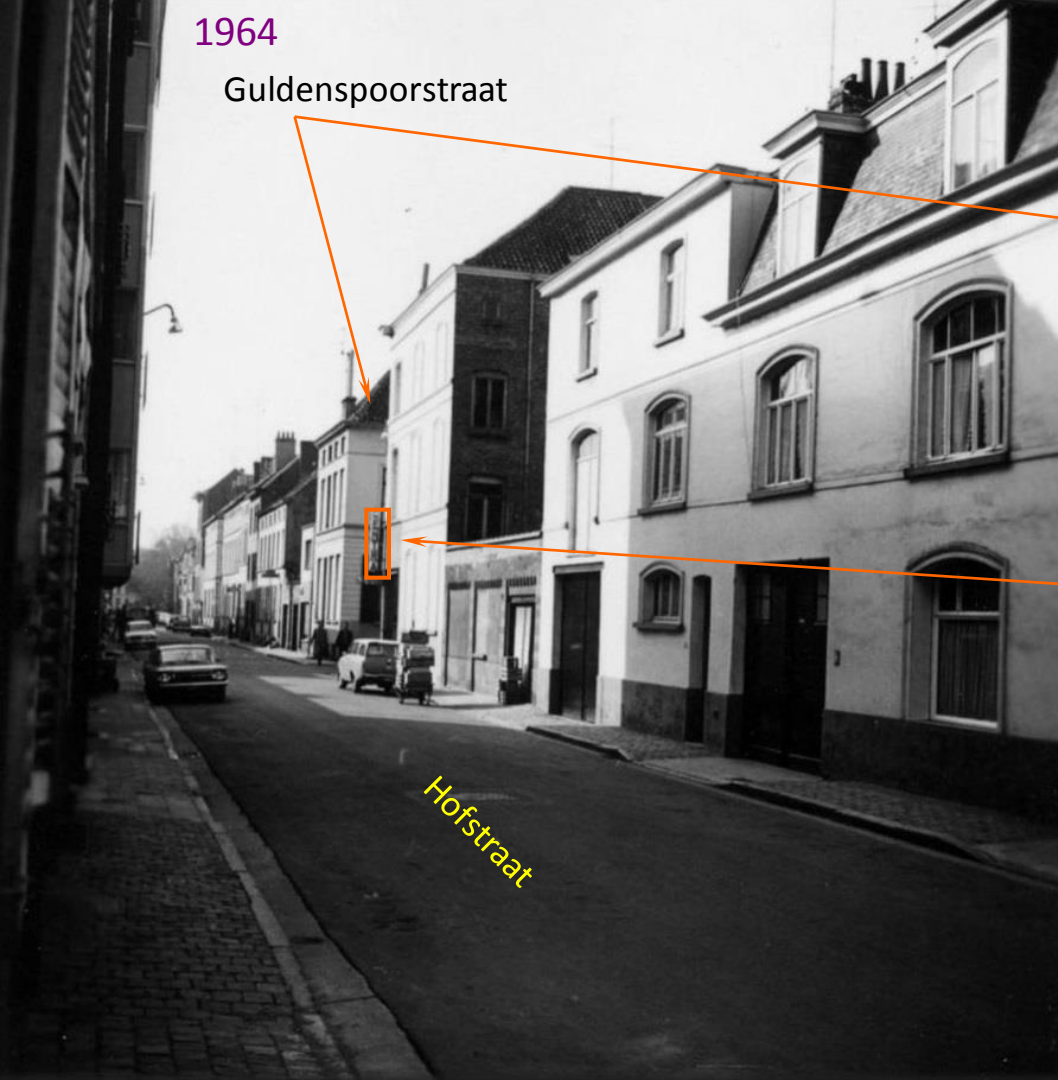
Hofstraat
pare kant,
vrij goed
bewaard

1964

1964

Guldenspoorstraat

Hofstraat

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

In het hoekpand Guldenspoorstraat was destijds een CENTRA-superette gevestigd.

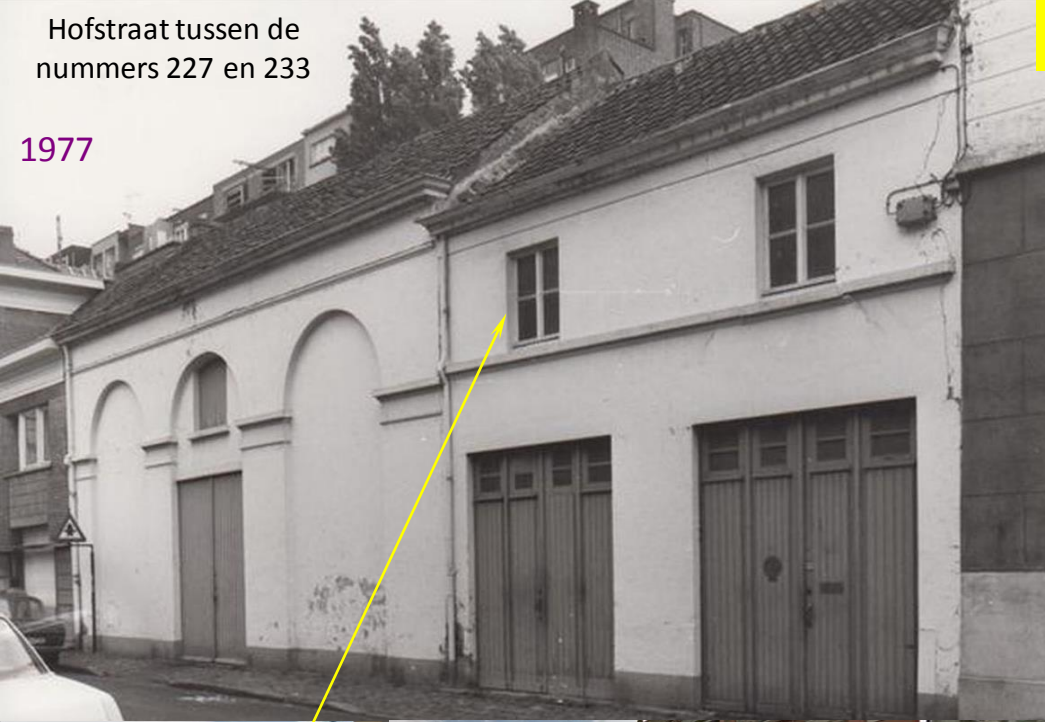
Hofstraat
richting
Muinkpark

Hofstraat tussen de
nummers 227 en 233

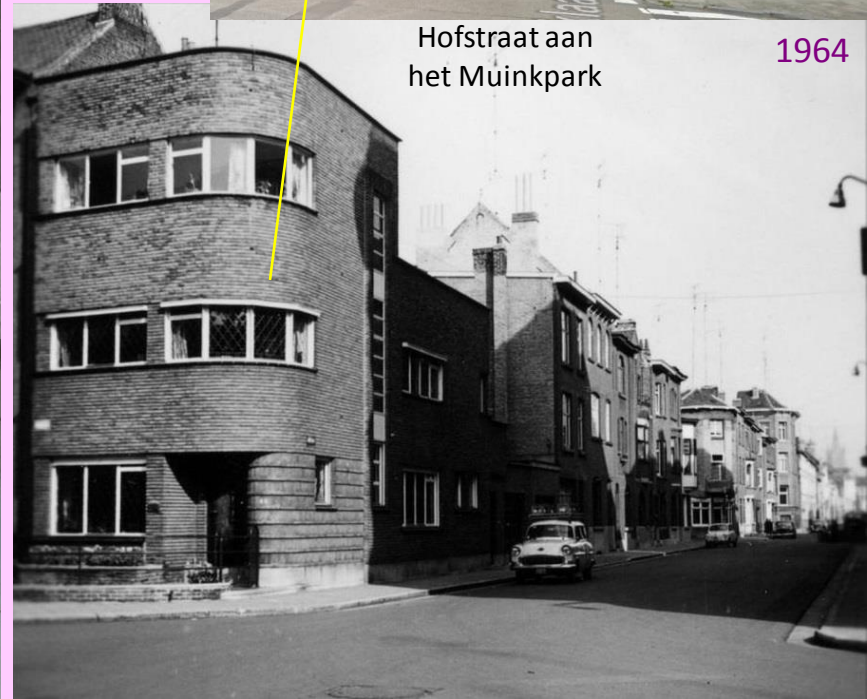
joelan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

1977

Hofstraat aan
het Muinkpark

1964

1960

De hoek Hofstraat - Muinklaan diagonaal tegenover het Muinkpark.

Zeer bizar! Heeft iemand een idee wat de foto rechts moet voorstellen? Het is exact dezelfde foto als deze links, doch bewerkt, door wie wanneer en waarom...?

Rechtsonder is de huidige toestand.

Het burgerhuis op de andere hoek werd tijdens het interbellum in 1932 gebouwd en is een ontwerp van architect Geo Bontinck. Let op de oude straatlantaarn.

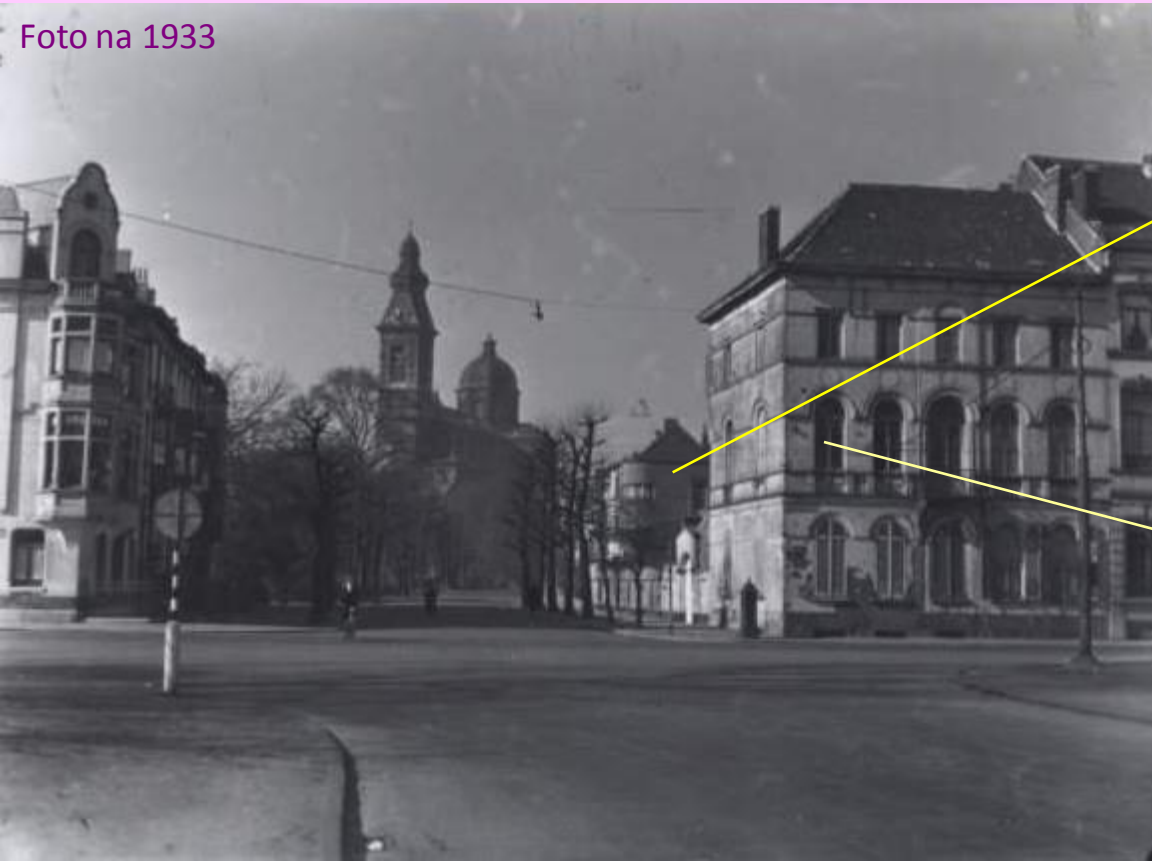

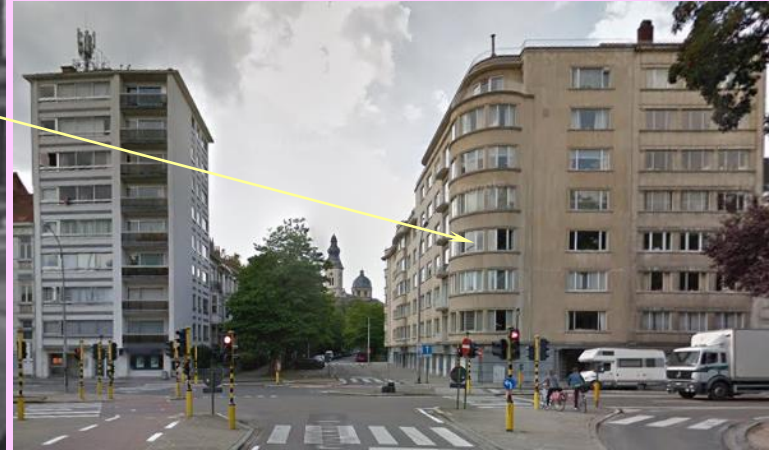
De Hoflaan. Na het bankroet in 1905 van de zoo werden er later straten getrokken, het parkje rechts is nog een overblijfsel van die tijd, het fraaie hoekpand is van 1912. Meiresonne kon het ook niet laten dit mooi vast te leggen rond 1985?

Aan het Zuidpark de vroegere Muinkdreef, heden de Muinklaan

Foto na 1933

jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Boottrekkers op de **Muinkkaai** trekken een boot stroomopwaarts thv de omheiningmuur v/d diertuin net voorbij de **Arendstraat** waarvan het hoekhuis, Muinkkaai 61, de exacte locatie prijsgeeft.

Nu weet je ook meteen waarom een **trekweg**, ook wel tragel of jaagpad genoemd, werd aangelegd. Als er geen wind was zette men zowel paarden- als mankracht in om de boten meer dan een handje toe te steken.

De man op de prentkaart hiernaast bevond zich op de Muinkkaai ter hoogte v/h huisnummer 59.

oudere foto's uit 1977

Na de aanleg v/d nieuwe straten rond de verdwenen zoo kregen arbeiders een moderne huisvesting in de Zebrastraat. **De Cirk** genaamd. Ondertussen is alles mooi opgeknapt en behoort dit project tot ons erfgoed.

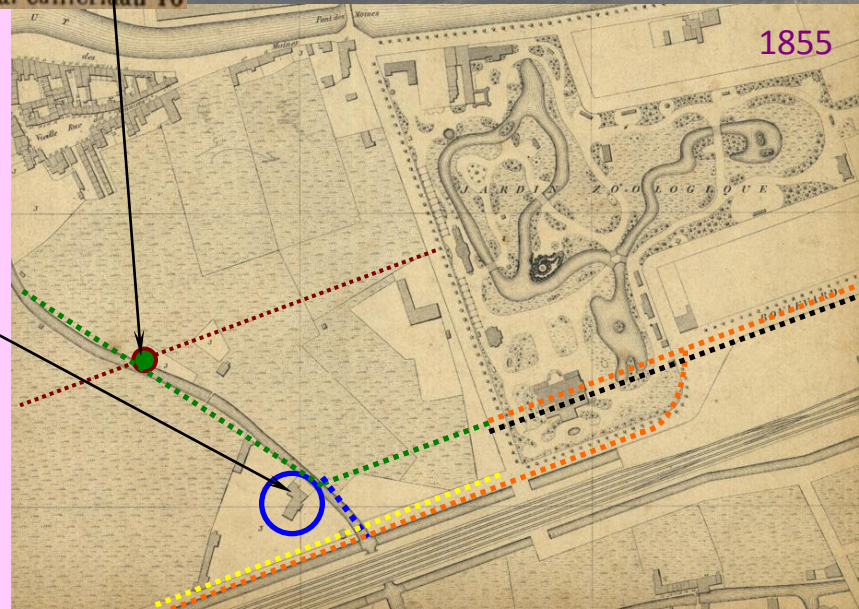
De Raveschootstraat kent iedereen. Dit gebouw was de enige overblijvende getuige van het ooit adellijke **Hof van Raveschoot**, vooraleer het diende te verdwijnen in 1907 en de Tintoonstellingslaan met de rotonde en omliggende straten werden aangelegd.

Wijnhandelaar Joseph Maes was de laatste bewoner.

Maes J., wijnkoopman, diertuindreef 66

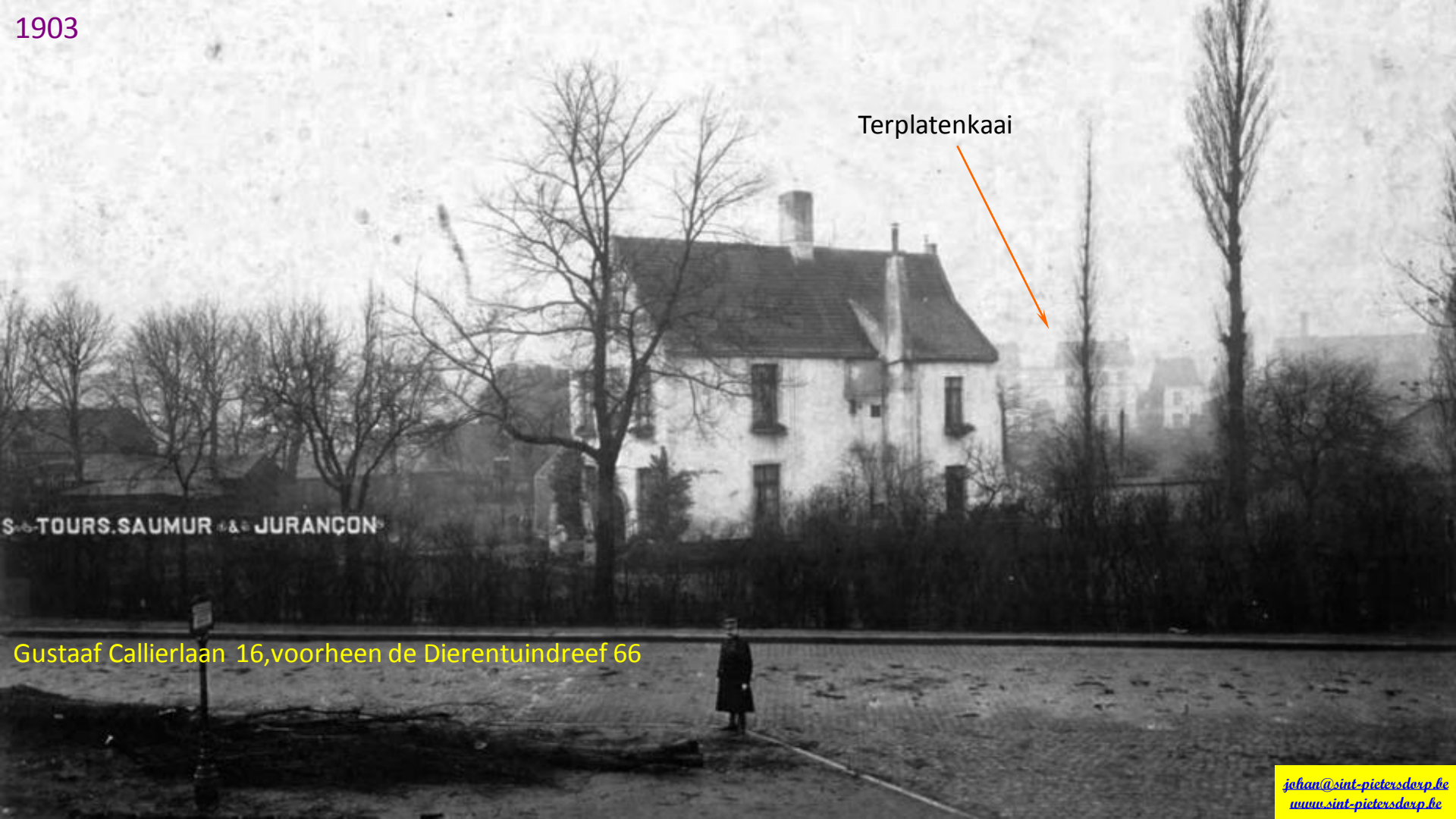
Maes J., wijnkoopman, gustaf callierlaan 16

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Diertuindreef
Leeuwstraat
De Tintoonstellingslaan
kwam vanaf de bocht op de
oude Schelde-arm te liggen.
Pres. F. Rooseveltlaan
G.Callierlaan

1903

Terplatenkaai

S. TOURS. SAUMUR & JURANÇON

Gustaaf Callierlaan 16,voorheen de Dierentuindreef 66

Bij de Belgische spoorwegen is de tijd blijven stil staan.

Spoorwegzegel in omloop sinds 1953 en afgestempeld op 19 dec. 1961 op locatie Dierentuinlaan.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Gewezen oud postkantoor in het voormalig Zuid-park

De Dierentuinlaan werd op 15 juli 1945 officieel de Pres. Franklin D. Rooseveltlaan, ingehuldigd met een **brozen naampilaat** die nu nog steeds boven de nieuwe straatnaampilaat hangt.

Franklin Rooseveltlaan
nr 308, neobarok uit
1881.

Het standbeeld *Excelsior* van L. Van Biesbroeck, in de volksmond *de vliegenvanger*, stond van 1897 tot 1971 op het **Graaf van Vlaanderenplein**.

Het werd later midden in het **Zuidpark** geplaatst, thv de residenties **Wellington** en **Egmont** op de **Rooseveltlaan**, een eindje vooraleer men de **Muinklaan** bereikt.

Hij is daar ook al een weg sinds 2007 en vangt nu vliegen in de bocht van de **IJkmeesterstraat**.

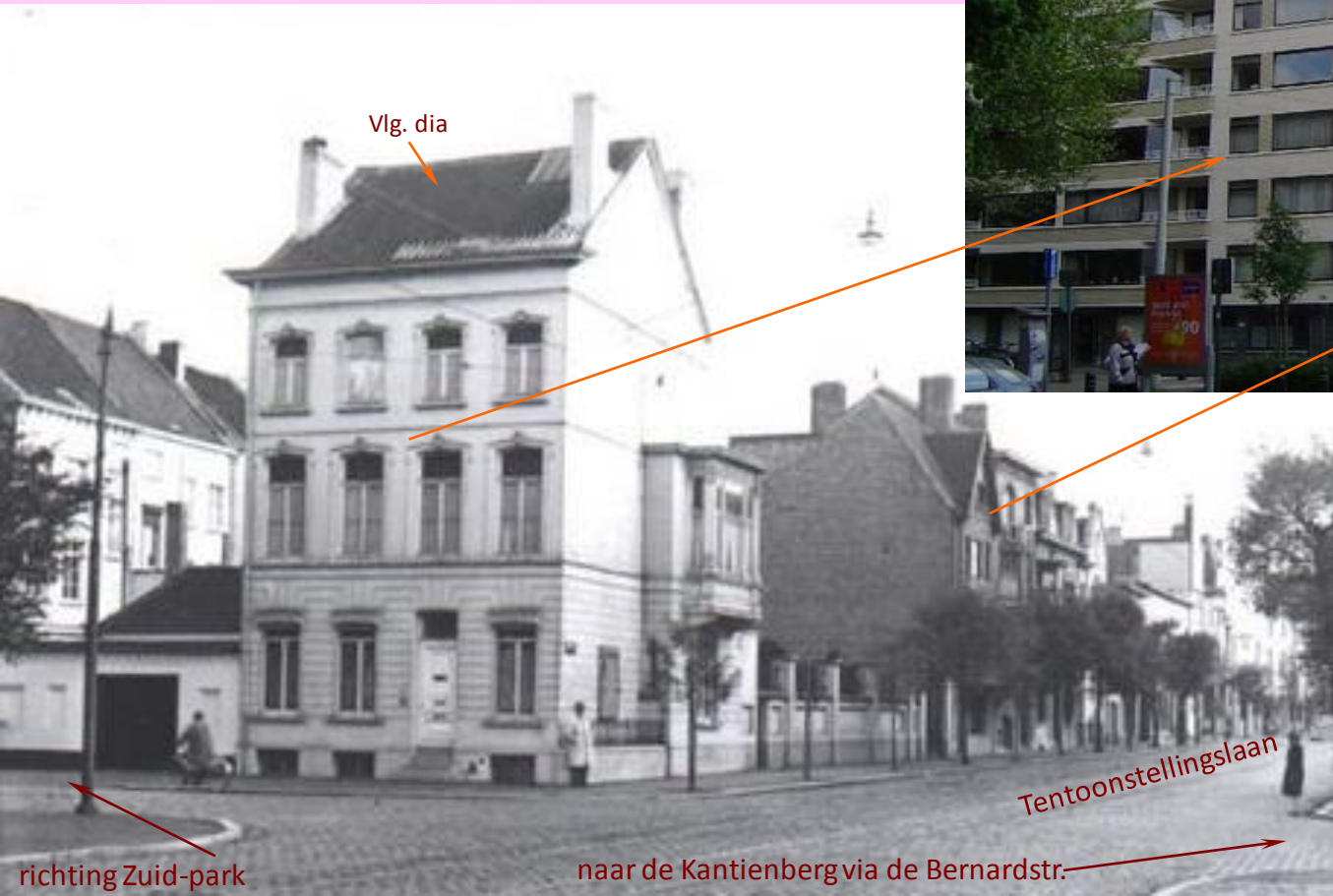

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Ter hoogte v/ Jules De Bruyckerdreef, de hoek Pres. Franklin Rooseveltlaan - Muinklaan eind 1970. Heden een appartementsgebouw.

Het statige herenhuis op de hoek Bernardstraat – Tentoonstellingslaan werd gesloopt en bouwpromotoren lieten er een blok uit de grond rijzen van 8 hoog met niet minder dan 25 flats (n^{rs} 1-49).

Benardstraat n^{rs} 54 tot 60 in 1973

jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Vorige dia

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

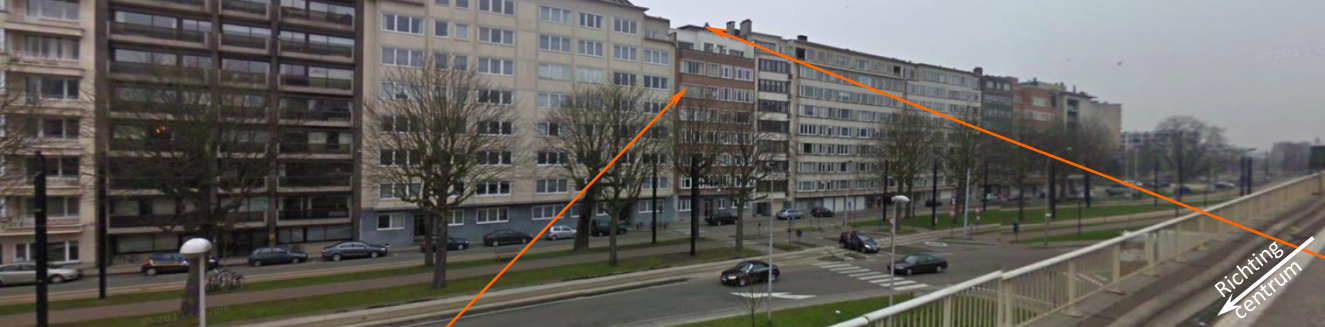
Tentoonstellings-
laan n° 53

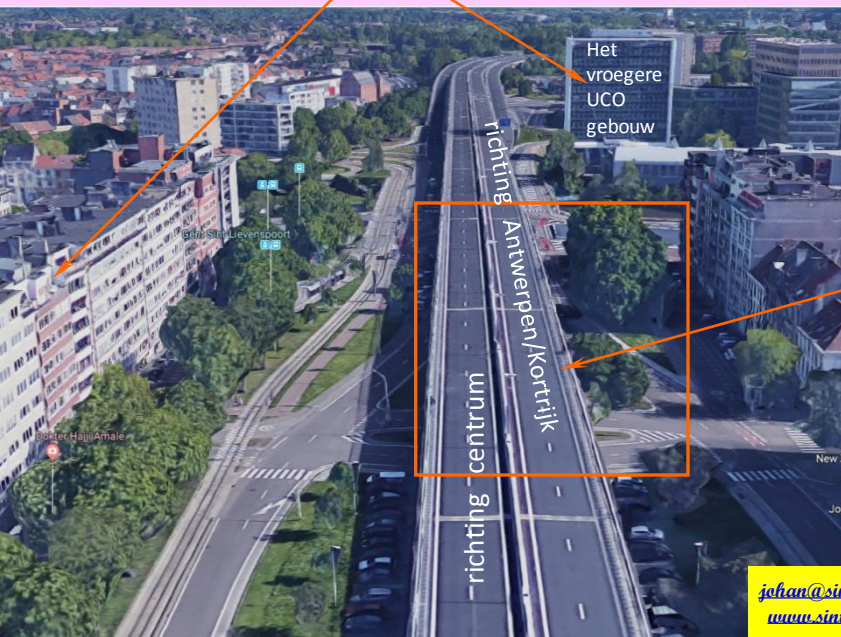
Dankzij enkele huizen kunnen we ons een beeld vormen van het parkje vooraleer het viaduct werd aangelegd. Olifantstraat

Richting
Centrum

Op de afgebroken textielfabriek werd in 1960 het administratief gebouw van 10 verdiepingen opgetrokken v/d de Union Cotonnière op het grondgebied van Ledeberg (reden de lasten waren goedkoper dan in Gent). De autostrade zou er maar 12 jaar later aangelegd worden maar de baron wist dit reeds in 1957. Deze baron woonde op het bovenste verdiep

Het
vroegere
UCO
gebouw

richting

Antwerpen/Kortrijk

richting centrum

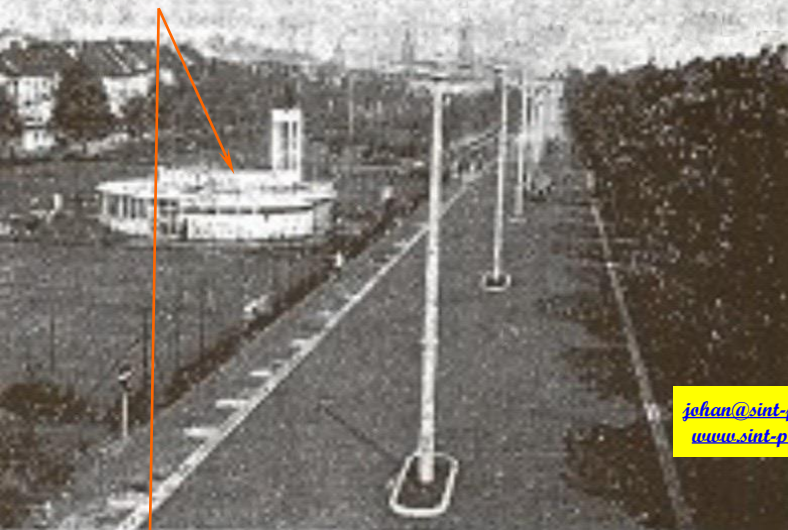
Deze situatie sluit dicht aan bij [D10](#)

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Gent - Koning Albertpark en Hubert Frere-Orbanlaan kant Ledeberg

Châlet du Sud voor WO II

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Zuidparklaan garagist Albert Delabarre op de motor in een ereronde na een straatrace onder toezicht van een rijkswachter.

1938

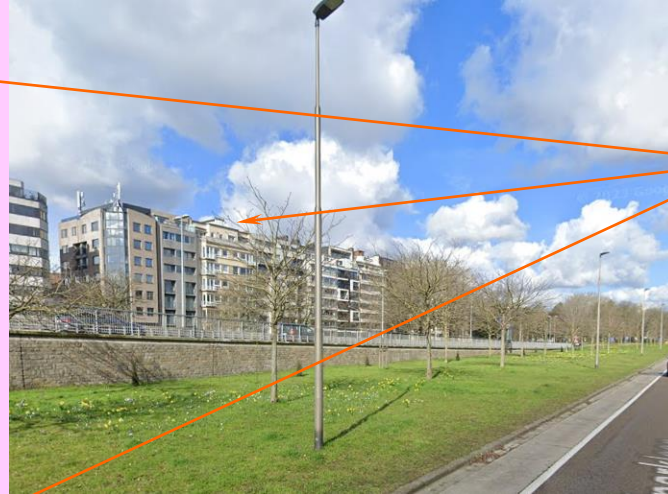

Gent. — Autostrade - Park Albert
Gand. — Autostrade - Parc Albert
Amper 1km lang en de naam autostrade waard

1960

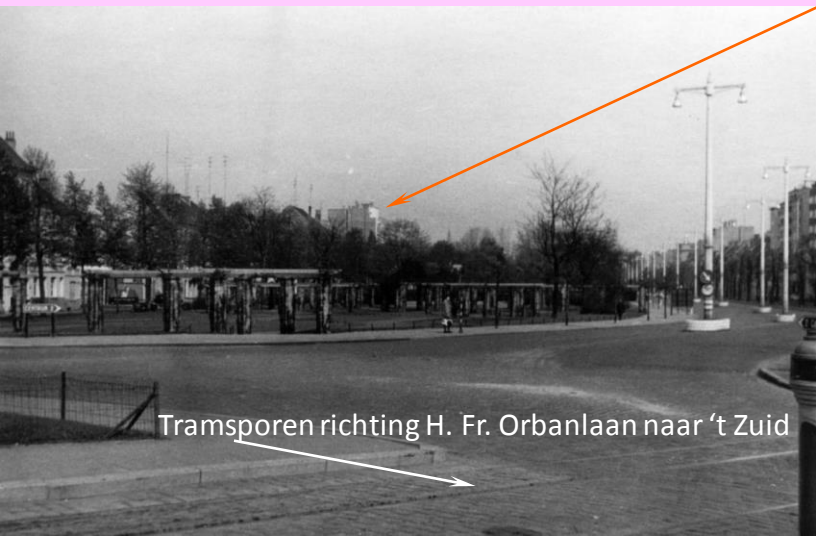
Châlet du Sud afgebrand in 1966

De exacte locatie v/d
Châlet du Sud dankzij
het appartementsge-
bouw *Eden Park*, G.
Callierlaan 88

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Arbeiders aan het werk op de Zuidparklaan thv de St.-Lievensdoorgang

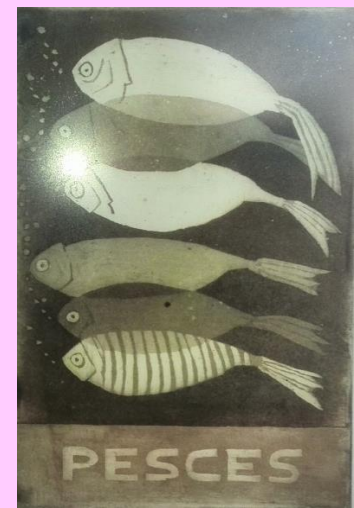
Tramsporen richting H. Fr. Orbanlaan naar 't Zuid

Einde D28.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Zie verder op [D29](#)
voor de
Muinkschelde
langs de kant v/d
St.-Pietersnieuw-
straat.

We kunnen je maar laten zien wat we bezitten van jouw straat of buurt. Misschien staat deze niet vermeld maar die van vrienden toevallig wel. Vergeet hen niet deze website door te sturen en ook [E23](#) erbij te vermelden waar zij deze straat dan onmiddellijk kunnen aanklikken. Wij doen dit belangeloos en onrechtstreeks doe je ons ook veel plezier mee.